

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KNICK / TÜRKİYE

(Başvuru no. 53138/09)

KARAR

(Esas hakkında)

STRAZBURG

7 Haziran 2016

İşbu karar, Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. paragrafında öngörülen koşullar çerçevesinde kesinleşecek olup, şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2016. Bu gayri resmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Knick / Türkiye davasında,

Başkan,

Julia Laffranque,

Yargıçlar,

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Paul Lemmens,

Ksenija Turković,

Jon Fridrik Kjølbro,

Stéphanie Mourou-Vikström,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith'in katılımıyla Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 17 Mayıs 2016 tarihinde gerçekleştirilen kapalı müzakereler sonucunda, aynı tarihte kabul edilen aşağıdaki kararı vermiştir.

USUL

1. Davanın temelinde, Alman vatandaşı Dieter Claus Knick tarafından, 24 Ağustos 2009 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne ("AİHM" veya "Mahkeme") yapılmış olan bir başvuru (no. 53138/09) bulunmaktadır.

2. Başvuran Ankara'da görev yapmakta olan avukat J. Ertürk tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuru 17 Ekim 2012 tarihinde Hükümet'e tebliğ edilmiştir.

4. Sözleşme'nin 36 § 1 maddesi ve İç Tüzüğü'nün 44 § 1 (a) maddesi kapsamındaki bildirim uyarınca, Alman Hükümeti mevcut davada müdahil olma hakkını kullanmak istememiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

5. Başvuran 1960 doğumlu olup, Almanya Bad Dürkheim’da ikamet etmektedir. Alman menkul kıymetler borsası vasıtasıyla, ilgili tarihte Türkiye’nin beşinci en büyük özel bankası olan Demirbank’tan 81.529 adet Türk ve 737 adet Alman hisse senedi satın almıştır.

A. Davanın geçmişi

6. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (bundan böyle “Kurul” olarak anılacaktır) 6 Aralık 2000 tarihli ve 123 sayılı kararıyla, Demirbank’ın yönetiminin ve kontrolünün, 4389 sayılı Bankalar Kanunu’nun 14 (3) maddesi uyarınca Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu’na (bundan böyle “TMSF” olarak anılacaktır) devredilmesine karar vermiştir. Kurul verdiği kararda, Demirbank’ın varlıklarının taahhütlerini karşılamak için yeterli olmadığına ve bankanın faaliyetlerine devam etmesinin mali sistemin güvenliğini ve istikrarını tehdit edeceğine hükmetmiştir. Dolayısıyla, Demirbank’ın yönetimi, kontrolü ve temettüleri hariç olmak üzere hissedarların imtiyazları TMSF’ye devredilmiştir. TMSF ayrıca Demirbank’a ait tüm mallara el koymuştur.

7. 31 Ocak 2001 tarihinde, bankanın tüm öz kaynakları İstanbul Menkul Kıymetler Bankası’ndaki hesabından alınarak, TMSF’nin hesabına aktarılmıştır. Sonrasında TMSF, 20 Eylül 2001 tarihinde, HSBC Bank’la bir anlaşma yaparak, Demirbank’ı 350.000.000 Amerikan doları karşılığında HSBC Bank’a satmıştır. Sonuç olarak, 14 Aralık 2001 tarihinde, Demirbank’ın tüzel kişiliği feshedilmiş ve ticaret sicilinden silinmiştir.

B. Demirbank'ın temel hissedarları tarafından başlatılan işlemler*1. 123 sayılı kararın iptal edilmesine ilişkin işlemler*

8. Demirbank'ın temel hissedarı, Cıngıllı Holding A.Ş., 6 Aralık 2000 tarihli Demirbank'ın TMSF'ye devredilmesi kararının iptali istemiyle, 2 Şubat 2001 tarihinde Ankara İdare Mahkemesi önünde, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (bundan böyle "Kurum" olarak anılacaktır) hakkında idari işlem başlatmıştır.

9. Ankara İdare Mahkemesi görevsizlik kararı vermiş ve davayı Danıştay'a havale etmiştir.

10. Davacı, Danıştay önünde dile getirdiği beyanlarında, mülkiyet haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Ayrıca, Bankalar Kanunu'nun 14. maddesi kapsamında anayasaya aykırılık itirazında bulunmuştur. Şirket ayrıca, 2000 yılının Kasım ayı öncesinde Demirbank'ın herhangi bir önemli mali sorunla karşılaşmadığını belirtmiştir. Bankalar Kanunu'nun 14 (2) maddesi uyarınca mali sıkıntılar yaşayan bir bankanın öncelikle mali yapısını düzeltmesi doğrultusunda uyarılması gerektiğini ve bankaya belirli tedbirleri alması için süre tanınması gerektiği belirtilmiştir. Ancak; somut davada bu tür bir uyarıda bulunulmamıştır. İkinci olarak Kurul, Demirbank'ın mali yapısının belirli tedbirler alınsa dahi güçlendirilemeyecek kadar zayıflamış olduğunu iddia etmemiştir. Son olarak şirket, bankanın TMSF'ye devredilmesinin ardından TMSF yetkililerinden oluşan bir Genel Kurulun, bankanın devredilmesiyle sonuçlanan olayda kusurları bulunmadığına hükmederek Demirbank'ın eski yöneticilerini akladığını beyan etmiştir.

11. Danıştay dosyayı inceledikten sonra, 3 Haziran 2003 tarihinde davayı reddetmiştir. Danıştay, bankanın TMSF tarafından devralınmasının Bankalar Kanunu'nun 14 (3) maddesine uygun olarak gerçekleştiğine hükmetmiştir.

12. Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu 18 Aralık 2003 tarihinde, 3 Haziran 2003 tarihli kararı bozmaya karar vermiştir. Mahkeme kararında, Kurul'un Demirbank'ın TMSF'ye devredilmesine karar vermesi öncesinde, bankanın mali durumuna ilişkin nesnel bir değerlendirme yapmış olması gerektiğine hükmetmiştir. Mahkeme ayrıca Kurul'un, Bankalar Kanunu'nun 14 (3) maddesini uygulamadan önce Kanun'un 14 (2) maddesi gereğince Demirbank'a belirli tedbirler alması talimatını vermiş olması gerektiği sonucuna varmıştır.

13. Bankalar Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yapılan karar düzeltme talebi 29 Nisan 2004 tarihinde reddedilmiştir.

14. Dava dosyası, Danıştay'a iade edilmiştir. Danıştay, 5 Kasım 2004 tarihinde davaya ilişkin karar vermiş ve Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun kararına uymuştur. Böylelikle, Demirbank'ın TMSF'ye devredilmesine ilişkin 6 Aralık 2000 tarihli Kurul kararını, söz konusu işlemin yasadışı olduğuna hükmederek iptal etmiştir. Bankalar Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından gerçekleştirilen itiraz ve karar düzeltme talebi sırasıyla 14 Nisan 2005 ve 15 Aralık 2005 tarihlerinde reddedilmiştir.

2. Demirbank'ın HSBC'ye satılmasına dair anlaşmanın iptal edilmesine ilişkin işlemler

15. Cıngıllı Holding A.Ş.'nin temel hissedarı olan S. Cıngıllıoğlu, Demirbank'ın HSBC'ye satılmasına dair anlaşmanın iptali istemiyle, 20 Eylül 2001 tarihinde, TMSF aleyhine Ankara İdare Mahkemesi önünde idari dava açmıştır.

16. Demirbank'ın TMSF'ye devredilmesinin Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu tarafından hukuka aykırı bulunmuş olması nedeniyle, Ankara İdare Mahkemesi 21 Nisan 2004 tarihinde, TMSF ve HSBC arasında 20 Eylül 2001 tarihinde imzalanan anlaşmayı iptal etmiştir. TMSF tarafından yapılan temyiz başvurusu ve düzeltme talebi sırasıyla 3 Haziran 2005 ve 24 Şubat 2006 tarihlerinde reddedilmiştir.

C. Başvuran tarafından açılan davalar

1. İlk dava

17. Demirbank'ın TMSF'ye devredilmesinin ardından başvuran tazminat istemiyle Kurul'a başvurmuştur. Ancak herhangi bir yanıt alamamıştır.

18. Sonrasında, 2002 yılının belirtilmeyen bir tarihinde, başvuran Danıştay önünde, Kurum aleyhine tazminat davası açmıştır. TMSF'ye devredilmesi nedeniyle Demirbank'taki hisselerini kaybettiğini ileri sürmüş ve Kurul'un tazminat talebini reddetmesi anlamına gelen kararının bozulmasını talep etmiştir.

19. Danıştay 26 Haziran 2003 tarihinde başvuranın davasını reddetmiştir. Mahkeme 3 Haziran 2003 tarihinde vermiş olduğu eski bir kararı temelinde (bk. yukarıdaki 11. paragraf), bankanın TMSF tarafından devralınmasının Bankacılık Kanunu'nun 14 (3). maddesine uygun olduğunu tespit etmiştir.

20. Başvuran bu karara itiraz etmiştir.

21. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 21 Ekim 2004 tarihinde kararı bozmaya karar vermiştir. Sonraki kararın temelini teşkil eden 3 Haziran 2003 tarihli eski kararın 18 Aralık 2003 tarihinde bozulduğunu belirtmiştir (bk. yukarıdaki 12. paragraf).

22. Kurum tarafından gerçekleştirilen düzeltme talebi 26 Mayıs 2005 tarihinde reddedilmiştir.

23. Başvuranın davasının yalnızca Kurul tarafından red anlamına gelen kararlar ile ilgili olması ve bu hususun Ankara İdare Mahkemesi tarafından değerlendirilmesi gerektiği nedeniyle; Danıştay 19 Eylül 2005 tarihinde, konu bakımından yargı yetkisi bulunmadığına hükmetmiştir.

24. Ankara İdare Mahkemesi 29 Aralık 2005 tarihinde davanın süresi dışında açılmış olduğu gerekçesiyle davayı reddetmiştir. İdare Mahkemesi, başvuranın Demirbank'ın öz kaynaklarının TMSF'nin Menkul Kıymetler Borsasındaki hesabına transfer edilmesinin ardından, diğer deyişle 31 Ocak

2001 tarihinden itibaren altmış gün içerisinde işlem başlatması gerektiğine karar vermiştir (bk. yukarıdaki 7. paragraf).

25. Danıştay 12 Mart 2007 tarihinde ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

2. İkinci dava

26. Temel hissedarlar hakkında verilen iki kararın ardından (bk. yukarıdaki 8-16. paragraflar), başvuran 10 ve 11 Mayıs 2006 tarihlerinde sırasıyla Kuruma ve TMSF'ye başvurmuş ve hissedar olarak haklarının iadesini talep etmiştir. *Restitutio in integrum* (eski halin iadesi) ilkesine dayanarak, Danıştay'ın yukarıda bahsedilen kararlarının icra edilmesi ve Demirbank'ın hissedarı olarak haklarının iade edilmesi gerektiğini iddia etmiştir.

27. Kurum yasal süre sınırı içerisinde başvuranın talebine yanıt vermemiştir.

28. TMSF 15 Haziran 2006 tarihinde, iadenin hukuki olarak ve uygulamada olanaksız olduğunu ifade ederek başvuranın talebini reddetmiştir.

29. Sonrasında başvuran, Ankara İdare Mahkemesi önünde yeni bir dava açmış ve Kurumun yukarıda belirtilen kararları icra etmesi gerektiğini ve Demirbank'ın bir hissedarı olarak haklarının iade edilmesi gerektiğini iddia etmiştir. Bankanın HSBC'ye satılmasının ardından belirli bir miktarda varlığa sahip olduğunu ve bu nedenle iadenin belirli bir derecede mümkün olduğunu ileri sürmüştür. Ayrıca haklarının iade edilmemesi durumunda, hisselerinin kaybı nedeniyle kendisine tazminat ödenmesi gerektiğini iddia etmiştir.

30. Ankara İdare Mahkemesi 30 Kasım 2007 tarihinde, davayı reddetmiştir. İdare Yargılama Usul Kanunu'nun 12 ve 28. maddeleri uyarınca, yalnızca "ilgili kişilerin" tam yargı davası açma hakkına sahip olduklarını belirtmiştir. Başvuranın temel hissedarlar tarafından açılan iptal

davalarına taraf olmaması nedeniyle “ilgili” kişi olarak değerlendirilemeyeceğini tespit etmiştir. Ayrıca iptal edilen idari işlemin düzenleyici işlem olması durumunda, “ilgili kişiler” kavramının, bu işlemde etkilenen herkes için geçerli olacağına; ancak bireysel işlem olması durumunda, iptal işlemlerine taraf olanlar bakımından uygulanabileceğine karar vermiştir. Mahkeme iptal edilen idari işlemlerin bireysel işlem olduğuna karar vererek, başvuranın iptal kararı bakımından “ilgili” kişi olmadığı kanısına varmıştır. Son olarak, başvuranın taleplerini reddeden Kurum ve TMSF kararlarının hukuka uygun olduğunu ve iadenin mümkün olmadığını belirtmiştir.

31. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 23 Ekim 2008 tarihinde kararı onamış ve 26 Şubat 2009 tarihinde başvuranın düzeltme talebini reddetmiştir.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK KURALLARI

32. İç hukuk kurallarına ilişkin açıklamalar *Reisner / Türkiye* (no. 46815/09, § 34, 21 Temmuz 2015) kararında görülebilir.

33. Ayrıca İdari Yargılama Usul Kanunu’nun 12. maddesine göre, idari bir işlem neticesinde haklarının ihlal edildiğini iddia eden herkes, idare mahkemeleri önünde tam yargı davası açabilirler. Aynı zamanda, şikayet konusu işlemin iptal edilmesi amacıyla dava açabilirler veya istemeleri halinde, ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, iptal kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren yasal süre sınırları içerisinde tam yargı davası açabilirler.

34. İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 28 § 3 maddesine göre, kamu idaresinin idare mahkemeleri tarafından verilen kararların gerekliliklerini yerine getirmemesi durumunda; maddi ve manevi tazminat istemiyle davalar açılabilir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. HÜKÜMET'İN MAHKEME İÇ TÜZÜĞÜNÜN 47. MADDESİ TEMELİNDEKİ İTİRAZI

35. Hükümet başvuranın başvuru formunda mesleğini belirtmediğini ileri sürmüştür. Bu nedenle Mahkeme'nin İç Tüzüğü'nün 47. maddesindeki gereklilikleri karşılamadığı gerekçesiyle başvuruyu reddetmesini talep etmiştir.

36. Mahkeme, ilgili tarihte yürürlükte olan versiyonuyla, İç Tüzüğü'nün 47. maddesi uyarınca, Mahkeme aksi yönde karar vermedikçe, Sözleşme'nin 34. maddesi kapsamında, Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından gönderilen başvuru formu üzerinden başvuruda bulunulması gerektiğini kaydetmektedir. Başvuru formu, Mahkeme'nin başka belgelere başvurmasına gerek olmaksızın, başvurunun mahiyeti ve kapsamını belirlemesini sağlamak amacıyla, ilgili kısımlarında talep edilen tüm bilgileri içermelidir. Mahkeme başvuranın, olayları ve iddia edilen Sözleşme ihlallerini başvuru formunda açık bir şekilde ifade ettiğini gözlemlemektedir. Ayrıca, söz konusu gereklilik Sözleşme'nin 35. maddesinde belirtilen kabul edilemezlik gerekçelerinden biri değildir. Bu nedenle, başvurunun Mahkeme'nin usul kurallarına uygun olmadığı gerekçesiyle reddedilememesi sebebiyle, Hükümet'in ilk itirazı reddedilmelidir (bk. *Reisner / Türkiye*, no. 46815/09, § 36, 21 Temmuz 2015).

II. SÖZLEŞME'YE EK 1 NO.LU PROTOKOLÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

37. Başvuran, mülkiyetinin barışçıl bir şekilde korunması hakkının, Demirbank'taki hisselerinden kanuna aykırı bir şekilde yoksun kalması ve

yaşadığı kayba ilişkin olarak herhangi bir tazminat alamaması sebebiyle ihlal edilmiş olduğu konusunda şikâyette bulunmuştur. Başvuran bu bağlamda, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokolün 1. maddesine dayanmıştır.

38. Hükümet başvuranın iddiasına itiraz etmiştir.

39. Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.

Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka halel getirmez.”

A. Kabul edilebilirlik hakkında

40. Hükümet, başvuranın İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 12. maddesi ve Anayasa'nın 125. maddesi uyarınca, tazminat davası açmaması sebebiyle, bu şikâyetin iç hukuk yollarının tüketilmemesi sebebiyle reddedilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

41. Mahkeme bir başvuranın, etkin ve yeterli olması muhtemel iç hukuk yollarını normal bir şekilde kullanması gerektiğini ve bir hukuk yolunun izlenmesi durumunda, aynı amaca sahip olan bir başka hukuk yolunun kullanılmasının gerekmediğini hatırlatır (bk. *Kozacıoğlu / Türkiye* [BD], no. 2334/03, § 40,19 Şubat 2009). Mevcut davada başvuran, mahkeme kararlarının icra edilmesini talep etmiştir; ancak, idari makamlar tarafından bu yönde herhangi bir adım atılmamıştır. Oysaki idari makamların, Demirbank'ın TMSF'ye kanuna aykırı olarak devredilmemesi durumunda, ortaya çıkacak olan fiili ve hukuki durumu eski haline getirmek amacıyla gereken tüm tedbirleri alma konusunda anayasal yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu koşullar altında, başvuranın Devlete karşı başka davalar

açması beklenemez. Bu nedenle Mahkeme, başvuranın iç hukuk yollarının tüketilmesi şartını yerine getirdiği sonucuna varmıştır. Sonuç olarak, Hükümet'in bu husustaki itirazını reddetmektedir (bk. yukarıda anılan *Reisner* kararı, § 41).

42. Mahkeme bu şikâyetin Sözleşme'nin 35 § 3 (a) maddesi anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını kaydetmektedir. Ayrıca kabul edilemezliğe ilişkin başka herhangi bir gerekçe de bulunmamaktadır. Bu nedenle kabul edilebilir olduğu beyan edilmelidir.

B. Esas hakkında

43. Başvuran, Devletin yasa dışı eylemlerinin bir sonucu olarak Demirbank'taki hisselerini kaybettiği ve kaybına ilişkin olarak tazminat alamadığı hususunda şikâyette bulunmuştur.

44. Hükümet ilk olarak, başvuranın küçük hissedar olarak, 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi anlamında "mülkiyetinin" bulunmadığını ileri sürmüştür. Ayrıca, söz konusu kararın icra edilmesinin hukuki ve fiili olarak imkânsız olduğunu, zira Demirbank'ın ticaret sicilinden silindiğini ve böylelikle tüzel kişiliğinin sonlandığını öne sürmüştür. Ayrıca, makamların bu hususta yetkilerinin bulunmaması nedeniyle Demirbank'ın veya hisselerinin yeniden ortaya çıkarılmasının imkânsız olduğunu beyan etmiştir.

45. Mahkeme benzer bir şikâyeti incelediğini ve *Reisner* davasında (yukarıda anılan, §§ 45-51), Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokolün 1. maddesinin ihlal edildiğini tespit ettiğini kaydetmektedir. Mahkeme bu davada, borsa üzerinden satın alınan Demirbank hisselerinin ekonomik bir değere sahip olduğu ve bu nedenle 1 No.lu Protokolün 1. maddesi anlamında mülkiyet teşkil ettiği sonucuna varmıştır. Mahkeme söz konusu davada, yerel icra usulünün veya Devlet bütçe sisteminin karmaşıklığının, Devleti Sözleşme uyarınca bağlayıcı ve icra edilebilir yargı kararlarının

makul bir süre içerisinde icra edilmesini herkes için sağlama yükümlülüğünden muaf tutamayacağını yinelemiştir. Fon ve diğer kaynak eksikliklerinin bir ilam harcının ödenmemesi için gerekçe gösterilmesi yolu, Devlet makamları için açık değildir (bk. *Burdov / Rusya (no. 2)*, no. 33509/04, § 70, AİHM 2009, ve *Süzer ve Eksen Holding A.Ş. / Türkiye*, no. 6334/05, § 116, 23 Ekim 2012). Ayrıca, sonradan hukuka aykırı olduğu tespit edilen idari işlemler temelinde, hisseleri elinden alınan başvuranın, bu kaybına ilişkin olarak tazminat elde edemediğini ve orantısız bir yük taşımak zorunda bırakıldığını kaydetmiştir (bk. yukarıda anılan *Reisner* kararı, § 50).

46. Mahkeme mevcut davada, başvuranın da Demirbank'ın küçük bir hissedarı olduğunu gözlemlemektedir. Ancak yerel mahkemeler, farklı gerekçelerle, diğer deyişle, temel hissedarlar tarafından açılan iptal davalarına taraf olmaması nedeniyle "ilgili" kişi olarak değerlendirilemeyeceği gerekçesiyle başvuranın davasını reddetmiştir (bk. yukarıdaki 30. paragraf). Ancak *Reisner* davasında, yerel mahkemeler, başvuranın mahkeme kararlarından faydalanabilen bir "ilgili" kişi olup olmadığının üzerinde durmaksızın, Demirbank'ın HSBC'ye satılmasının ardından ticaret sicilinden silindiği gerekçesiyle, bir hissedar olarak başvuranın haklarının iadesinin hukuki açıdan olanaksız olduğuna karar vermişlerdir. Mahkeme, yerel mahkemelerin red kararına ilişkin olarak farklı gerekçeler öne sürmesine rağmen, her iki başvurunun da aynı konuyla ilgili olduğunu kaydetmektedir ve bu nedenle mevcut davada, *Reisner* kararında varılan sonuçtan farklı bir sonuca varmasını gerektiren özel bir koşul tespit edememektedir (yukarıda anılan, §§ 45-51).

47. Mahkeme özellikle, Demirbank'ın devralınması ve satılmasının hukuka aykırı olduğunun bildirildiği kararın, iptal davasına taraf olup olmadıklarına bakılmaksızın, hem temel hissedarlar hem de küçük hissedarlar bakımından bazı sonuçlar doğurduğunu kaydetmektedir. Başvuranın hisseleri ne kadar küçük olursa olsun maddi zarara maruz

kaldığı açıktır. Yetkililer, başvuranın Danıştay tarafından sonradan hukuka aykırı olduğu bildirilen yasadışı idari işlemin sonucu olarak yaşadığı kaybını telafi etmekle yükümlüdür (bk. yukarıdaki 8-16. paragraflar). Başvuranın hisseleri, hukuka aykırı müdahale temelinde elinden alınmıştır; ancak başvuran bu kaybına ilişkin olarak herhangi bir tazminat alamamıştır ve orantısız bir yük taşımaya mecbur bırakılmıştır.

48. Mahkeme yukarıdaki görüşler ışığında, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokolün 1. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

III. SÖZLEŞME'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİA EDİLEN DİĞER MADDELERİ

49. Başvuran Sözleşme'nin 6 § 1 ve 13. maddelerine dayanarak; ilk ve ikinci davayla ilgili diğer hususlar hakkında şikayette bulunmuştur.

50. Mahkeme elindeki bütün belgeleri dikkate alarak ve bu şikayetlerin yetki alanına girdiği ölçüde; bu hususta bu hükümlerde belirtilen hak ve özgürlüklerin ihlal edildiğine yönelik herhangi bir bulgu tespit edememiştir. Başvurunun bu kısmının, Sözleşme'nin 35 §§ 1, 3 ve 4. maddeleri uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle reddedilmesi gereklidir.

IV. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

51. Sözleşme'nin 41. maddesi şunu öngörmektedir:

“Eğer Mahkeme bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf'ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırılabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

52. Başvuran maddi zararı için tazminat talebinde bulunmuştur. Mali kaybını hesaplamak için, sonuçları farklılık gösteren üç ayrı hesaplama yöntemine başvurmuştur (sırasıyla 6.020,29 avro, 5.301,13 avro ve 3.038,12 avro). Ayrıca manevi tazminata ilişkin olarak 1.000 avro daha talep etmiştir.

53. Başvuran ayrıca avukatlık ücreti için 1.328,06 avro, masraf ve giderler için ise 1.621,87 avro talep etmiştir.

54. Hükümet bu taleplere karşı çıkmıştır.

55. Mahkeme mevcut davanın kendine özgü koşulları çerçevesinde, 41. maddenin uygulanması hususunun karar bakımından henüz hazır olmadığı kanısındadır. Davalı Devlet ve başvuran arasındaki anlaşmanın muhtemel olması dikkate alındığında, bu hususu saklı tutmak gereklidir (Mahkeme İç Tüzüğü'nün 75 §§ 1 ve 4. maddesi).

İŞBU GEREKÇELERLE MAHKEME OY BİRLİĞİYLE,

1. 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi kapsamındaki şikâyetin kabul edilebilir olduğuna ve başvurunun geri kalanının kabul edilemez olduğuna;
2. Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğine;
3. Sözleşme'nin 41. maddesi kapsamındaki adil tazmin hususunun karar bakımından henüz hazır olmadığına ve bu nedenle;
 - (a) söz konusu hususu bütünüyle saklı tutmaya;
 - (b) Hükümet ve başvurana, kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesi uyarınca, konu hakkında yazılı görüşlerini sunmaya ve varabilecekleri herhangi bir anlaşma hakkında Mahkeme'yi bilgilendirmeye davet etmeye;
 - (c) İzlenecek usulleri saklı tutmaya ve ihtiyaç olması halinde, Daire Başkanı'na izlenecek usullerin belirlenmesi konusunda yetki tanımaya

Karar vermiştir.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş ve İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddeleri uyarınca 7 Haziran 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Julia Laffranque
Başkan